

حقوق کار

شرایط کار زنان کارگر

اکبر زارع

دانش پژوه دکتری حقوق بین الملل عمومی

و مدرس دانشگاه

علی اصغر علیزاده

دانش پژوه دکتری حقوق عمومی

و مدرس دانشگاه

سرشناسه	: علیزاده، علی اصغر، ۱۳۶۰ -
عنوان قراردادی	: ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	: حقوق کار: شرایط کار زنان کارگر / مولفین علی اصغر علیزاده، اکبر زارع.
مشخصات نشر	: تهران: خرسندی، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ص.
شابک	: 978-600-114-891-0
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۱۹ - ۱۲۲.
موضوع	: زنان -- اشتغال -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	: Women -- Employment -- Law and legislation -- Iran
موضوع	: زنان -- اشتغال -- قوانین و مقررات
موضوع	: Women -- Employment -- Law and legislation
موضوع	: کار و کارگری -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	: Labor laws and legislation -- Iran
شناسه افزوده	: زارع، اکبر، ۱۳۶۵ -
رده‌بندی کت	: ۱۳۹۷ ح ۸ع / ۱۴۲۴ KMH
رده‌بندی یو بی	: ۳۴۴/۰۱۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۱۰۶۶۹۳

انشارات خرسندی

نمایشگاه و فروشگاه کتب علمی، حقوقی و مجموعه قوانین

تهران، خیابان انقلاب - خیابان فخر رازی - خیابان باقی‌نژاد - رسیده به خیابان دانشگاه - پلاک ۱۷۴ - واحد ۲

تلفن: ۵-۳۲۰۶۶۹۷۱ و ۴-۶۶۴۹۰۰۰

فروشگاه شماره ۱: میدان انقلاب، خ منیری جاوید (اردیبهشت)، تلفن: ۹۲۰۶۶۹۵۰۷۵۹ - ۶۶۷۵۵۹۱۰

فروشگاه شماره ۲: خ انقلاب، نرسیده به میدان فردوسی، کوچه شهید براتی، دانشکده حقوق دانشگاه آزاد،

طبقه زیرین (قسمت کتابفروشی): ۶۶۱۵۵۹۱۰

پست الکترونیک: khorsandypub@gmail.com

سایت اینترنتی: WWW.Khorsandypub.com

حقوق کار (شرایط کار زنان کارگر)

علی اصغر علیزاده - اکبر زارع

چاپ اول: ۱۳۹۷ تیراز: ۵۰۰ جلد قیمت: ۱۵۰,۰۰۰ ریال

ISBN: 978-600-114-891-0

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۱۴-۸۹۱-۰

۷	مقدمه
۱۱	فصل اول: تاریخچه اشتغال و قانونگذاری درخصوص زنان
۱۳	مبحث اول: تاریخچه اشتغال و قانونگذاری درخصوص زنان در ایران
۲۰	مبحث دوم: پیشینه اشتغال و قانونگذاری در سطح بین‌المللی
۲۳	فصل دوم: مزد یا حقوق مالی کارگران زن
۲۵	مقدمه
۲۶	مبحث اول: مزد یا حقوق کارگران زن در قوانین کار ایران
۳۰	مبحث دوم: مزد یا حقوق زنان کارگر در اسناد سازمان بین‌المللی کار و تطبیق آن با قوانین کار ایران
۳۷	فصل سوم: مدت کار
۳۹	مقدمه
۴۰	مبحث اول: ساعات کار کارگران زن در قوانین کار ایران
۴۳	مبحث دوم: مرخصی‌ها و تعطیلات زنان کارگر در قوانین کار ایران
۵۰	مبحث سوم: ساعات کار زنان کارگر در اسناد سازمان بین‌المللی کار و تطبیق آن با قوانین کار ایران
۵۶	مبحث چهارم: مرخصی‌ها و تعطیلات زنان کارگر در اسناد سازمان بین‌المللی کار و تطبیق آن با قوانین کار ایران
۶۱	فصل چهارم: کارهای سخت و زیان‌آور و حمل بار بیش از حد مجاز
۶۳	مقدمه
۶۴	مبحث اول: ممنوعیت ارجاع کارهای سخت و زیان‌آور و حمل بار بیش از حد برای کارگران زن در قوانین کار ایران
۷۰	مبحث دوم: ممنوعیت ارجاع کارهای سخت و زیان‌آور و حمل بار بیش از حد برای زنان کارگر در اسناد سازمان بین‌المللی کار و تطبیق آن با قوانین کار ایران
۷۵	فصل پنجم: کار در شب و شرایط اضافه کاری زنان کارگر
۷۷	مقدمه

مبحث اول : کار در ساعات شب و اضافه کاری زنان کارگر در قوانین کار ایران.....	۷۸
مبحث دوم : کار در ساعات شب و اضافه کاری زنان کارگر در اسناد سازمان بین‌المللی کار و تطبیق آن با قوانین کار ایران.....	۸۰

فصل ششم: تامین اجتماعی ویژه زنان کارگر.....	۸۷
مقدمه.....	۸۹

مبحث اول : تامین اجتماعی ویژه زنان کارگر در قوانین کار ایران.....	۹۰
مبحث دوم: تامین اجتماعی ویژه زنان کارگر در اسناد سازمان بین‌المللی کار و تطبیق آن با قوانین کار ایران.....	۹۹

فصل هفتم سرآمد.....	۱۰۳
فهرست منابع و مآخذ.....	۱۱۹

مقدمه

شرایط کار از جمله مهم‌ترین حقوق کار است که اصولاً شامل مزد، مدت کار، کار شبانه و اضافه کاری، کارهای سخت و زیان آور، تامین اجتماعی است. این شرایط همواره در طول زمان در حال تغییر و تحول و در جهت بهتر و مناسبتر شدن برای یک طرف قرارداد یعنی کارگران بوده است. بدیهی است که این شرایط در کشورهای مختلف دارای تفاوت‌هایی می‌باشد. با این حال مقررات سازمان بین‌المللی کار موجب گردید است تا امروزه کشورهای جهان شرایط کار کارگران را تا حدودی با مقررات مذکور هماهنگ سازند و از یک معیار نسبتاً واحدی برخوردار باشند. ولی به هر حال تفاوت‌هایی در زمینه‌های مختلف بین مقررات کار کشورها وجود دارد که این تفاوت‌ها در برخی از کشورها و در بعضی از زمینه‌ها شرایط بهتر و مناسب‌تری برخوردار است و در برخی زمینه‌ها دارای شرایط نامطلوب می‌باشد.

شرایط کار زنان به لحاظ وضعیت خاص جسمی و روحی آنها کاملاً باید با شرایط و استانداردهای موجود برای مردان تفاوت داشته باشد و این گروه از شرایط بهتر و مناسب‌تری برخوردار باشد. به همین دلیل نظام‌های مختلف حقوقی و اسناد سازمان بین‌المللی کار، بخش ویژه‌ای را جهت بهبود شرایط کار زنان به خود اختصاص داده‌اند.

در جهان امروز آنچه بیش از هر چیز دیگر خودنمایی می‌کند وجود بیکاری و تلاش انسانها برای یافتن کار است، به طوری که میلیونها نفر در سراسر جهان بیکار یا دچار بیکاری پنهان هستند که متأسفانه با گذشت زمان بر تعداد آنها افزوده می‌شود.

در حال حاضر گسترش روز افزون فناوری بویژه کامپیوتر تاثیر بسزایی بر محیط کار و اشتغال گذاشته است به گونه‌ای که در سالهای آینده وجود فناوری‌های نرم افزاری پیچیده‌تر و

جدیدتر ما را به دنیای تقریباً بدون کارگر نزدیک خواهد نمود. کارخانجات، کارگاهها و بطور کلی مراکز تولیدی اکنون قادر هستند تا حجم بی سابقه‌ای از کالا و خدمات را با نیروی کار به مراتب کمتری تولید کنند و متأسفانه تمامی این امور با زمانی مصادف شده که رشد جمعیت به سطح بی سابقه‌ای در جهان رسیده است. در واقع به مرحله جدیدی از تاریخ وارد شده ایم و آن زمانی است که کارگران کمتر برای تولید محصولات و ارائه خدمات به مردم جهان لازم است.

با توجه به وجود چنین شرایط نامساعدی توجه جوامع به حل بحران بیکاری وارد مراحل تازه‌ای گشته که از آن جمله می‌توان به مطالعه وضعیت گروه‌های آسیب‌پذیر شغلی نظیر زنان اشاره نمود. بررسی‌ها نشان می‌دهد که تبعیض اجتماعی و شغلی، اشتغال در مشاغل پست و دستمزد پایین از مواردی است که در این گروه زیاد به چشم می‌خورد.

به نظر می‌رسد در این میان وضعیت زنان بیش از سایر گروه‌های اجتماعی شغلی مورد کم توجهی واقع شده است. آن‌ها اغلب با نادیده گرفتن حقوق انسانی شان مواجه می‌شوند و منافع اقتصادی که در صورت ارتقای کار به این افراد عاید آنها، خانواده و کشورشان می‌شود نیز مورد محاسبه واقع نمی‌گردد. در واقع عدم توجه به مسائل و مشکلات زنان کارگر، وجود معضلات و مشکلات فراوان و عدم مطالعات کافی در خصوص چگونگی غلبه بر این مشکلات، علی‌الخصوص مشکلات موجود در زمینه اشتغال و شرایط کار آنان، نویسندگان، صاحب‌نظران و محققان حوزه کار را همیشه به تأمل واداشته است.

متأسفانه کارفرمایان و صاحبان صنایع به جای توجه به وضعیت کارگران زن بدون هیچ اعتنایی به مصوبات سازمان بین‌المللی کار و سایر اسناد بین‌المللی، محیط کاری، فلات ایمنی، ساعات کار طاقت فرسا و طولانی و ابزار و ادوات و تجهیزات فاقد هر گونه استاندارد ایمنی در محیطی مملو از گردوغبار و دود و سایر آلاینده‌ها و نبود امکانات آموزشی و تشکیلی مستقل در دستمزد و هزاران مشکل دیگر را به کارگران خود هدیه می‌دهند.

وجود تمامی این معضلات و مسائل و عدم توجه کافی به وضعیت کارگران زن، محروم از ابتدایی‌ترین حقوق و امکانات به عنوان محرک اصلی بررسی وضعیت و شرایط آنها است. در همین رابطه به نظر می‌رسد آنچه بیش از هر چیز می‌تواند در مطالعات و تحقیقات راهگشا و پربار باشد مطالعه به صورت تطبیقی است.

در همین راستا سعی شده که در حد امکان به بررسی ابعاد مختلف شرایط کار زنان پرداخته و ضمن بررسی کلی هر موضوع و معرفی شرایط کار زنان در قوانین کار ایران از سال ۱۳۲۵ تا ۱۳۶۹ و اسناد سازمان بین‌المللی کار در خصوص موضوع مورد بحث به مطالعه تطبیقی شرایط کار زنان و قوانین کار ایران و اسناد سازمان بین‌المللی کار پردازیم.

www.ketab.ir